

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **T/2551.**

Benyújtás dátuma: **2023-01-10 16:28**

Parlex azonosító: **4YU480OP0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Törvényjavaslat benyújtása**

Benyújtó: **Gyurcsány Ferenc (DK), Arató Gergely (DK), Barkóczi Balázs (DK), Dr. Dávid Ferenc (DK), Dr. Komáromi Zoltán (DK), Dr. Oláh Lajos (DK), Dr. Vadai Ágnes (DK), Gréczy Zsolt (DK), Gy. Németh Erzsébet (DK), Hegedüs Andrea (DK), Kordás László (DK), Kálmán Olga (DK), Sebián-Petrovszki László (DK), Varga Zoltán (DK), Varju László (DK)**

Törvényjavaslat címe: **A közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványokról szóló 2021. évi IX. törvény összeférhetetlenségi szabályok szigorítása érdekében történő módosításáról**

Az Alaptörvény 6. cikk (1) bekezdése alapján „**a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványokról szóló 2021. évi IX. törvény összeférhetetlenségi szabályok szigorítása érdekében történő módosításáról**” címmel a mellékelt törvényjavaslatot kívánom benyújtani.

2023. évi törvény

a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványokról szóló 2021. évi IX. törvény összeférhetetlenségi szabályok szigorítása érdekében történő módosításáról

A közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványok mindenkor kormányzattól való függetlenségének, valamint az egyetemi autonómia biztosítása érdekében az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

1. §

A közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványokról szóló 2021. évi IX. törvény 15. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Ha az alapítvány közfeladataként felsőoktatási tevékenység is meghatározásra került, abban az esetben az alapítvány kuratóriuma és a felügyelőbizottság elnöke és tagjai nem folytathatnak politikai, illetőleg olyan jellegű tevékenységet, amely tisztségével egyébként összeegyeztethetetlen. Mindezekre figyelemmel a kuratórium és a felügyelőbizottság elnöke és tagjai a megbízatása megkezdését megelőző legalább 10 évben:

- a) nem lehet országgyűlési, európai parlamenti vagy önkormányzati képviselő, polgármester, vagy a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló törvény hatálya alá tartozó állami vezető,
- b) nem lehet államigazgatási szervnél köztisztviselő, állami tisztviselő, kormánytisztviselő,
- c) nem lehet a Magyar Honvédség, a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat hivatásos vagy szerződéses állományú tagja, rendvédelmi szerv, az Országgyűlési Őrség vagy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hivatásos állományú tagja,
- d) nem lehet az állam által alapított vagy tulajdoni részesedésével működő gazdasági társaság, továbbá az állam tulajdoni részesedésével működő gazdasági társaság által alapított gazdasági társaság legfőbb szervének, ügyvezetésének tagja, személyes közreműködője, képviselet ellátására jogosultja,
- e) nem lehet médiatartalom-szolgáltató természetes személy, jogi személy, gazdasági társaság legfőbb szervének, ügyvezetésének tagja, személyes közreműködője, képviselet ellátására jogosultja, valamint
- f) nem lehet az a)-e) pontban meghatározott személyek közeli hozzátartozója, illetve velük gazdasági érdekközösségben álló személy.”

2. §

A közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványokról szóló 2021. évi IX. törvény a következő 31/D. §-sal egészül ki:

„31/D. §

(1) E törvénynek a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványokról szóló 2021. évi IX. törvény összeférhetlenségi szabályok szigorítása érdekében történő módosításáról szóló 2023. évi ... törvénnyel módosított 15. § (4) bekezdésében foglalt összeférhetlenségi előírásokat az 1. melléklet szerinti felsőoktatási tevékenységet folytató alapítványoknak legkésőbb 2023. március 1.

napjáig kell teljesíteni.

(2) Amennyiben az Alapítvány kuratóriuma tagja és a felügyelőbizottság elnöke és tagja nem felel meg a 15. §-ban foglalt összeférhetetlenségi szabályoknak, jogviszonya e törvény hatályba lépésének napjával megszűnik.

(3) A (2) bekezdés alapján megszűnt kuratóriumi és felügyelőbizottsági tagsági helyekre a szenátus és a hallgatók képviselőiből álló bizottság (a továbbiakban: bizottság) tesz javaslatot. Az Alapítvány kuratóriuma és felügyelőbizottsága tagjává az válhat, aki a bizottság kétharmadának szavazatát megkapja.”

3. §

Hatályát veszti:

- a) a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 36. § (1b) bekezdése és 72. § (3) bekezdése;
- b) a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény 85. § (5a) bekezdése és a 87. § (2a) bekezdése;
- c) az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 80. § (2a) bekezdése;
- d) a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény 95. § (11a) bekezdése és 225. § (2a) bekezdése, valamint
- e) a különleges jogállású szervekről és az általuk foglalkoztatottak jogállásáról szóló 2019. évi CVII. törvény 51. § (5a) és (10a) bekezdése.

4. §

Ez a törvény a kihirdetését követő napon lép hatályba.

5. §

E törvény az Alaptörvény 38. cikk (6) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül.

Általános indokolás

Az EU pénzügyminiszterei 2022. december 15-én hozták meg azt a döntést, hogy befagyasztották a Magyarországnak 2021-2027 között járó támogatások csaknem egyharmadát. Sajtóhírek szerint ezzel együtt azt is utasításba adták, hogy az Unió nem köthet új pénzügyi megállapodást a 2021-es magyar törvény alapján létrehozott közérdekű vagyonkezelő alapítvánnyal. A tiltás a 2022. december 15. után elbírált pályázatokra vonatkozik, nem érinti az e dátum előtt vállalt kötelezettségvállalásokhoz kapcsolódó kifizetéseket, és a folyamatban lévő támogatásokat sem. A finanszírozást ideiglenes függesztette fel Brüsszel, és addig tarthat, amíg a magyarországi döntéshozók nem korrigálják a mulasztásokat.

Ezek az oktatási intézmények azért kerültek célkeresztbe, mert a modelljük nem biztosítja az átlátható kezelését a közösségi forrásoknak, valamint az indokok között szerepel, hogy az Orbán-kormány továbbra is fideszes politikusok irányítása alatt tartja az alapítványi egyetemeket azáltal, hogy magas rangú politikai tisztségviselők kerülnek az alapítványok vezetésébe. Magyarországon jelenleg 21 alapítványi egyetem működik, a Budapesti Gazdasági Egyetem, a Budapesti Corvinus Egyetem, a Magyar Táncművészeti Egyetem, az Állatorvostudományi Egyetem, a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem, a Semmelweis Egyetem, a Pannon Egyetem, a Soproni Egyetem, a Szegedi Tudományegyetem, a Színház- és Filmművészeti Egyetem, a Magyar Testnevelési és Sporttudományi Egyetem, a Miskolci Egyetem, a Dunaújvárosi Egyetem, a Debreceni Egyetem, a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, a Neumann János Egyetem, a Nyíregyházi Egyetem, az Óbudai Egyetem, a Széchenyi István Egyetem, a Tokaj-Hegyalja Egyetem és a Pécsi Tudományegyetem.

Az Európai Bizottság kimutatása szerint 2020-ban 22 622 magyar vett részt az Erasmus+ külföldi csereprogramjaiban a felsőoktatás, a szakképzés, az iskolai oktatás, a felnőttképzés területén, ezt pedig az EU 40,45 millió euróval támogatta. Ha ezeket korrigálja a kormány, akkor kaphatják meg újra ezeket a támogatásokat a kiszervezett egyetemek. A Demokratikus Koalíció szerint elfogadhatatlan, hogy fideszes kegyencek tobzódni az Orbán kormány által lenyúlt egyetemek kuratóriumaiban és felügyelőbizottságiban és a privatizált egyetemek alapítványtól milliós fizetéseket visznek haza azok a politikai kinevezettek, akiket beültettek a készbe, miközben az egyetem, a hallgatók jelentős támogatásoktól, ösztöndíj-lehetőségektől, rendkívül fontos csereprogramoktól esnek el, mint az Erasmus. Az Erasmus az Európai Unió egyik legsikeresebb és legemblematikusabb felsőoktatási programja, amit néhány éve alsóbb szintű intézményekre is kiterjesztettek. Az első évben, 1987-ben 11 európai ország (Belgium, Dánia, Németország, Görögország, Franciaország, Írország, Olaszország, Hollandia, Portugália, Spanyolország és az Egyesült Királyság) 3200 diákja kapott támogatást. Az elmúlt évtizedekben összesen több mint tízmillióan jutottak külföldi tanulási lehetőséghez a program révén, amelyben a magyar egyetemek 25 éve vesznek részt.

Félő, hogy egyre többen fognak külföldi egyetemeken továbbtanulni, illetve a külföldi diákok sem hazánk egyetemeit választják majd, valamint a versenyképességi rangsorban a magyar egyetemek

még hátrébb fognak kerülni. Ezért az Európai Bizottság elvárásával összhangban a Demokratikus Koalíció által benyújtott törvényjavaslat a felsőoktatási alapítványok esetében szigorítja az összeférhetetlenségi szabályokat, és a kuratóriumokból, valamint a felügyelő bizottságokból kizárja az összes politikust, állami és önkormányzati vezetőt, illetve a politikához kötődő egyéb megbízottakat, ezek családtagjait, valamint a velük gazdasági érdekközösségben lévő személyeket.

Az összeférhetetlenségi szabályok ugyanis a közbizalom megőrzésének egyik legfontosabb eszközei, de kiemelkedő szerepük van a hatalom megosztásának, az államhatalmi ágak elválasztásának biztosításában is. Kizárja az eltérő, vagy egymással hierarchikus, felügyeleti, ellenőrzési viszonyban álló hatalmi pozíciók egy kézben történő egyesülését, az elfogultságot és a személyi érdekeltség visszaélészerű érvényesülését.

A fenti összeférhetetlenségi szabályok szerint a kuratórium és a felügyelőbizottság elnöke és tagjai esetében összeférhetetlen minden politikai tevékenység, amely a feladatainak ellátáshoz szükséges közbizalmat megingathatja.

Részletes indokolás

1. §

A módosítás a felsőoktatási tevékenységet folytató közérdekű vagyonkezelő alapítványok kuratóriumának, illetve felügyelő bizottsági tagjának összeférhetetlenségére vonatkozó szabályokat szigorítja, és többek között kimondja, hogy nem lehet országgyűlési, európai parlamenti vagy önkormányzati képviselő, polgármester, vagy a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló törvény hatálya alá tartozó állami vezető.

2. §

Átmeneti szabályokat állapít meg a módosított összeférhetetlenségi szabályok 2023. március 1-jéig történő teljesítése érdekében. Kimondja továbbá, hogy amennyiben az Alapítvány kuratóriuma tagja és a felügyelőbizottság elnöke és tagja nem felel meg a módosított összeférhetetlenségi szabályoknak, jogviszonya e törvény hatályba lépésének napjával megszűnik. A javaslat a megszűnő tagsági helyekre történő választás szabályait is meghatározza.

3. §

A jogrendszer koherenciája érdekében hatályon kívül helyezi az egyes jogállási törvényekben meghatározott összeférhetetlenségi szabályokat.

4. §

Hatályba léptető rendelkezés.

5. §

Sarkalatossági záradék.

